

6 К Л А С

Українська мова

(140 год, 4 год на тиждень)

II семестр

Цикл: адаптаційний, 5–6 класи. Галузь: мовно-літературна.

Кількість годин: рекомендовано 4 години на тиждень. Автори:

Ніна Борисівна Голуб, доктор педагогічних наук, професор, головний науковий співробітник відділу навчання української мови та літератури Інституту педагогіки НАПН України; електронна скринька: olnazir_777@ukr.net

Олена Миколаївна Горошкіна, доктор педагогічних наук, професор, завідувачка відділу навчання української мови та літератури Інституту педагогіки НАПН України; електронна скринька: olenagoroshkina@gmail.com

Умовні скорочення, наявні в таблиці:

МЗЛ — мовна змістова лінія;

СЗЛ — соціокультурна змістова лінія;

МвнЗЛ — мовленнєва змістова лінія;

ОР — очікувані результати;

ВНД — види навчальної діяльності.

№ з/п	Зміст програмового матеріалу	Кількість годин	Дата
ПРИКМЕТНИК (25 год)			
65	Прикметник: загальне значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль <i>СЗЛ:</i> Ресурси мови для здійснення ефективної комунікації. Види інформації (текстова, графічна, числова, звукова, відео) <i>МвнЗЛ:</i> Усне й письмове спілкування. Емоційний стан співрозмовників. <i>ОР:</i> Здійснює усну й письмову комунікацію на основі знання функцій мови, ресурсів (словника, граматики) і основних стилів і жанрів мовлення, типів мовної взаємодії; розрізняє відому й частково нову для себе інформацію; здобуває й опрацьовує інформацію з різноманітних (друкованих та цифрових, зокрема аудіо-візуальних) джерел, критично осмислює її й використовує в усній та письмовій; зіставлення змісту прочитаного з власними ціннісними орієнтаціями; оцінювання інформації крізь призму власного життєвого досвіду. <i>ВНД:</i> розпізнавання прикметників за смисловими і граматичними ознаками; визначення в прикметниках значущих частини слова; зіставлення змісту прочитаного з власними ціннісними орієнтаціями; оцінка інформацію крізь призму своєї думки.	1	

66	Прикметник: загальне значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль <i>СЗЛ:</i> Ресурси мови для здійснення ефективної комунікації. <i>МвнЗЛ:</i> Відповідь на уроці. Структура відповіді. <i>ОР:</i> Учень / учениця вирізняє окремі ознаки прикметників, пояснює їхню суть, використовує знання про прикметник для вдосконалення власного мовлення; визначає мету повідомлення, укладає зв'язне висловлення, експериментує з екстом. <i>ВНД:</i> розпізнавання прикметники за смисловими і граматичними ознаками; визначення в прикметниках значущих частини слова; визначення синтаксичної роль прикметників; підготовка різних варіантів відповіді на визначену тему, аналіз структури відповіді на уроці.	1	
67-68	Групи прикметників за значенням: якісні, відносні, присвійні. Перехід прикметників з однієї групи в іншу <i>СЗЛ:</i> Повага до людини, її гідності та прав. <i>МвнЗЛ:</i> Зміст прочитаного. <i>ОР:</i> Учень / учениця спостерігає та виявляє окремі групи прикметників у власному мовленні та в літературних творах; читає тексти різних функційних стилів і мовленнєвих жанрів у різний спосіб (оглядово, вибірково тощо) відповідно до мети читання. <i>ВНД:</i> розпізнавання прикметників за смисловими і граматичними ознаками; формулювання теми (підтеми) й основної думки тексту; інтонсування тексту.	2	
69-71	Ступені порівняння якісних прикметників, творення їх <i>СЗЛ:</i> Суть понять «громадянин», «гідність», «цінність». <i>МвнЗЛ:</i> Актуальність і несуперечливість інформації <i>ОР:</i> Учень/учениця виявляє власні мовні вподобання в доборі мовних засобів; використовує знання про прикметник для вдосконалення власного мовлення; фіксує основний зміст почутого повідомлення (зокрема художнього тексту, медіатексту) відповідно до поставленого завдання; поважає людину, її гідність і права; ефективно вибудовує комунікацію, аргументовано і грамотно висловлює свою думку. <i>ВНД:</i> творення ступенів порівняння якісних прикметників; збагачення тексту якісними і відносними прикметниками; виявлення відомої й нової інформації; визначення головної й другорядної інформації в прочитаному тексті; (опрацювання текстів про людську гідність, повагу до людини та її прав тощо).	3	
72-73	Прикметники твердої і м'якої груп. Відмінювання прикметників	2	

	СЗЛ: Соціально-політичний устрій України. МвнЗЛ: Допис у соціальних мережах. Протидія й запобігання дискримінації, цькуванню. ОР: Учень /учениця використовує знання про прикметник для вдосконалення власного мовлення; виявляє повагу до інших, приймає інакшість (толерантність); створює елементи власного медіатексту на основі прочитаного, зокрема літературного твору висловлює власні почуття, враження та ставлення щодо зображених у тексті людей, подій, ситуацій ВНД: критичне опрацювання інформації соціального змісту; пояснення особливостей написання прикметникових суфіксів та закінчень; збагачення тексту епітетами як засобом виразності мовлення; створення письмових текстів (художні тексти, медіатексти тощо) визначених типів, стилів і жанрів, зважаючи на мету й адресата, спираючись на власний життєвий досвід		
74	Творення прикметників. Перехід прикметників в іменники СЗЛ: З'ясування змісту понять «соціальна роль», «соціальна культура», «соціальна активність»; МвнЗЛ: Протидія й запобігання дискримінації, цькуванню. ОР: Учень/учениця збагачує власне мовлення прикметниками як засобами художньої виразності бере участь в онлайн-дискусіях, розпізнавати розбіжності в думках і толерантно обстоювати власну позицію, дотримуючись базових норм етикету розрізняє відому і нову, головну і другорядну інформацію, факти і судження в тексті ВНД: словотвірний розбір прикметників; критичне опрацювання інформації соціального змісту; добір та аналіз прикладів спілкування з елементами дискримінації (цькування); критичне оцінювання тексту; редагування тексту	1	
75	Підготовка до діагностувальної роботи з теми (Прикметник: загальне значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Групи прикметників за значенням. Ступені порівняння прикметників. Відмінювання прикметників . Перехід прикметників в іменники) Усне й письмове спілкування, емоційний стан людини. Зміст прочитаного. Протидія й запобігання дискримінації.	1	
76	Діагностувальна робота з теми № 5. (Прикметник: загальне значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Групи прикметників за значенням. Ступені порівняння прикметників. Відмінювання прикметників. Перехід прикметників в іменники). Усне й письмове спілкування, емоційний стан людини. Зміст прочитаного. Протидія й запобігання дискримінації. Прикметник. Текст. Інформація. Спілкування. Комбіновані тести.	1	

77	<i>Аналіз діагностувальної роботи з мовної, мовленнєвої теми. Корекція знань, умінь, навичок</i> <i>СЗЛ:</i> Навчання як засіб самовдосконалення. <i>МвнЗЛ:</i> Порада. <i>ОР:</i> Учень/учениця аналізує власні помилки й досягнення; створює елементи власного медіатексту на основі прочитаного, зокрема літературного твору <i>ВНД:</i> добір мотивацій для самонавчання; поставлення цілей (малих і великих), визначення в тексті літературного твору ситуацій, у яких необхідна порада	1	
78	Написання прикметників із суфіксами: -еньк-, -есеньк-, -ісіньк-, -юсіньк-, -ськ-, -цьк-, -зьк- <i>СЗЛ:</i> Роль і функції суспільних установ, інститутів. <i>МвнЗЛ:</i> Міжособистісне, групове, масове спілкування. <i>ОР:</i> Учень/учениця збагачує власне мовлення прикметниками як засобами художньої виразності; визначає окремі деталі, що сприяють або заважають комунікації; реалізовує громадянські права й обов'язки: знаходить способи розв'язання суспільно важливих питань, захищає й утверджує соціально прийнятні і схвалені норми поведінки, бере участь у подіях суспільно-політичного життя; <i>ВНД:</i> пояснення особливостей написання прикметникових суфіксів та закінчень, аналіз лексики, що перешкоджає гармонійному спілкуванню; написання есе «Чому важливо бути відповідальним?»	1	
79-80	Букви е, и, о в прикметникових суфіксах -ев-(-єв-), -ов-(-йов-, -ьов-), -ин-, -ін-, -ичн- <i>СЗЛ:</i> Сучасні інформаційні ресурси. <i>МвнЗЛ:</i> Словникова стаття. <i>ОР:</i> Учень /учениця виявляє власні мовні вподобання під час добору прикметників; володіє сучасними засобами інформації й інформаційними технологіями; здійснює пошук, аналізує й добирає необхідну інформацію, а також перетворює, зберігає й захищає її; експериментує з медіатекстом за аналогією, за потреби звертаючись по допомогу до інших осіб <i>ВНД:</i> пояснення особливостей написання прикметникових суфіксів; використання словників задля з'ясування значення слів, написання слів; пошук та опрацювання інформації відповідно до поставленого завдання; добір інформації на визначену тему; збереження інформації; укладання словникових статей, порівняння їх зі статтями з лексикографічних джерел;	2	
81-82	Написання не з прикметниками <i>СЗЛ:</i> Елементи інформаційної грамотності. <i>МвнЗЛ:</i> Надійність джерел інформації.	2	

	ОР: Учень/учениця обирає комунікативно доцільний варіант слова з опорою на знання про частини мови, їхні функції в мовленні; виявляє власні мовні уподобання в доборі мовних засобів визначає основну й другорядну інформацію, мікро теми, важливі деталі в почутому повідомленні (зокрема художньому тексті, медіатексті) ВНД: пояснення особливостей написання НЕ з прикметником; добір прикметників-синонімів для більш точного позначення ознаки предмета; визначення й обґрунтування надійності джерела інформації; використання інформаційних джерел у процесі виконання домашнього завдання		
83-84	Написання -н- і -нн- у прикметниках. Створення мікротексту з висловленням захоплення вчинком знайомої людини з використанням прикметників типу <i>несказаний, незрівняний, неоцінений</i> СЗЛ: Захоплення вчинком знайомої людини. МвнЗЛ: Опис як тип тексту. Опис у художньому оповіданні. ОР: Учень/учениця створює та самостійно презентує в простий спосіб тексти на визначену тематику: збагачує власне мовлення прикметниками як засобами художньої виразності; характеризує основні особливості мовного оформлення текстів (художніх текстів, медіатекстів тощо), що належать до різних стилів і жанрів ВНД: практичне застосування правила написання -н- і -нн- у прикметниках; дослідження сфер застосування правил нормативного вживання прикметників; аналіз у тексті дотримання орфографічних і граматичних норм; редагування речень і текстів; створення письмових художніх текстів-описів, зважаючи на мету й адресата, спираючись на власний життєвий досвід;	2	
85-86	Написання складних прикметників разом і з дефісом СЗЛ: Фінансові проблеми, ставлення до них і способи розв'язання. МвнЗЛ: Проблеми в тексті. ОР: Учень /учениця обирає комунікативно доцільний варіант слова з опорою на знання про частини мови, їхні функції в мовленні; виявляє власні мовні вподобання в доборі мовних засобів; характеризує порушені в тексті (зокрема в художньому тексті, медіатексті) проблеми; аналізує фінансові проблеми і знає способи розв'язання їх. ВНД: аналіз у тексті дотримання орфографічних і граматичних норм; описання власного емоційного стану, окремих відтінків настрою, почуттів, переживань тощо під час рефлексії власної діяльності або сприймання тексту; висловлення власної думки (усно й письмово) щодо	2	

	фінансових проблем і способів розв'язання їх.		
87	Написання прізвищ прикметникової форми СЗЛ: Належність людини до певної соціальної спільноти. МвнЗЛ: Ризики віртуального спілкування. ОР: Учень/учениця дотримується правил поведінки й спілкування, що є загальноприйнятими в різних спільнотах і середовищах та ґрунтуються на спільних моральних цінностях; обирає доцільні способи вдосконалення власного мовлення; систематизує та узагальнює різні думки, виявляючи в них спільне і різне ВНД: аналіз у тексті дотримання орфографічних і граматичних норм; редагування речень і текстів; усне висловлення з обґрунтуванням свого ставлення до інформації; написання есе «Моральні цінності мого суспільства»; аналіз ситуацій віртуального спілкування;	1	
88	Морфологічний аналіз прикметника. Узагальнення й систематизація вивченого з теми «Прикметник». Підготовка до діагностувальної роботи з теми Прикметник. Текст. Інформація. Спілкування. Комбіновані тести. СЗЛ: мандрівка у зимові місяці. МвнЗЛ: Види інформації (текстова, графічна, числова, звукова, відео). ОР: використовує знання про прикметник для вдосконалення власного мовлення визначає основну й другорядну інформацію, мікротеми, важливі деталі в почутому повідомленні ВНД: морфологічний розбір прикметників; використання словників задля з'ясування значення фразеологізмів, написання слів; переказування інформації, усне висловлення власного ставлення до конкретної інформації тощо	1	
89	<i>Діагностувальна робота з теми № 6.</i> Прикметник. Текст. Інформація. Спілкування. Комбіновані тести. СЗЛ: Навчання як засіб самовдосконалення. ОР: Виявити рівень навчальних досягнень учнів. ВНД: Учень/учениця ознайомлюється із завданнями діагностувальної роботи, виконує в чорновому варіанті, редагує, оформляє роботу начисто.	1	
90	<i>Аналіз діагностувальної роботи з мовної теми. Корекція знань, умінь, навичок</i> СЗЛ: Навчання як засіб самовдосконалення. МвнЗЛ: Втішання. ОР: Учень/учениця аналізує власні помилки й досягнення; планує роботу над досягненням цілей; аналізує та вдосконалює зміст написаного, доповнює окремі його частини відповідно до теми й мети висловлювання ВНД: добір мотивацій для самонавчання; поставлення цілей (малих і великих), визначення ситуацій, у	1	

	яких необхідна порада; визначення ситуацій, у яких доречне втішання; аналіз утішань тощо); написання есе «Що означає раціональний розподіл часу?».		
Числівник (17 год)			
91	Повторення вивченого в 3 – 4 класах: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. <i>СЗЛ:</i> Роль математики в розвитку цивілізації. <i>МвнЗЛ:</i> Розгорнута відповідь. <i>ОР:</i> Учень/учениця виокремлює та розрізняє числівники за різними ознаками; застосовує математичні знання й методи для розв’язання широкого спектра проблем у повсякденному житті; установлює причинно-наслідкові зв’язки. <i>ВНД:</i> розпізнавання числівників на основі їх смислових і граматичних особливостей; розрізнення числівників та спільнокорених інших частин мови (п'ять, п'ятірка тощо); знаходження в тексті інформації, яка містить числівники, й передавання/ відтворення її графічно (карти, схеми, плани, моделі тощо) чи образно (малюнок); складання речень, у складі яких є числівники; установлення причинно-наслідкових зв’язків у різноманітних ситуаціях.	1	
92	Числівник: загальне значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль <i>СЗЛ:</i> Математика як мистецтво пояснення. <i>МвнЗЛ:</i> Числова інформація. <i>ОР:</i> Учень/ учениця обирає потрібні числівники для створення власних текстів, дотримується мовних норм. <i>ВНД:</i> розпізнавання числівників на основі їх смислових і граматичних особливостей; створення діалогів із використанням дат і точного позначення часу; пошук інформації різних видів; пошук хибних висловлень/думок у текстах; висування припущень щодо правдивості інформації.	1	
93–94	Числівники кількісні (на означення цілих чисел, дробові, збірні) і порядкові. Числівники прості, складні і складені. Роздільне написання складених числівників <i>СЗЛ:</i> Досліджувати математику – значить здійснювати відкриття і робити припущення. <i>МвнЗЛ:</i> Узагальнення та вилучення подробиць як способи стиснення тексту. <i>ОР:</i> Учень/учениця виявляє і виправляє помилки, допущені в тексті, з урахуванням засвоєних мовних норм; спостерігає за числівниками в мовленні, зокрема на прикладі літературних творів розрізняє відому і нову, головну і другорядну інформацію, факти і судження в тексті	2	

	<i>ВНД:</i> розрізнення кількісних, простих, складних і складених числівників; виокремлення головної й другорядної інформації; формулювання визначення; логічне обґрунтування висловленої думки		
95–97	Відмінювання кількісних числівників. Буква <i>ь</i> на кінці числівників і перед закінченням у непрямих відмінках <i>СЗЛ:</i> Роль математики в розвитку Цивілізації, відомі вітчизняні математики. <i>МвнЗЛ:</i> усне повідомлення, що містить числівники, на лінгвістичну тему; добір і пошук інформації. <i>ОР:</i> Учень/учениця спостерігає за числівниками в мовленні, зокрема на прикладі ворів різних стилів і жанрів. <i>ВНД:</i> відмінювання числівників, пояснення написання букви <i>ь</i> ; добір прислів'їв, крилатих висловів, у складі яких є числівники; складання речень, текстів, у складі яких є числівники; передавання інформації різними способами.	3	
98	Відмінювання порядкових числівників. Написання разом порядкових числівників з –тисячний <i>СЗЛ:</i> Ризики віртуального спілкування. <i>МвнЗЛ:</i> Відповідь на уроці. Структура відповіді. Відповідь за самостійно створеною моделлю. <i>ОР:</i> Учень/учениця створює й самостійно презентує невеликі типові тексти, зокрема й медіатексти, на відому тематику, у яких є числівники; <i>ВНД:</i> розрізнення кількісних і порядкових; простих, складних і складених числівників; уживання числівників на позначення числа й кількості предметів, порядку при лічбі, дробових чисел, для позначення приблизної кількості; моделювання життєвих ситуацій застосування знань про числівник; знаходження в тексті інформації й передавання/відтворення її графічно (схеми, моделі тощо)	1	
99	Підготовка до діагностувального диктанту <i>СЗЛ:</i> Досліджувати математику – значить здійснювати відкриття і робити припущення. <i>МвнЗЛ:</i> Достовірність/недостовірність інформації. <i>ОР:</i> Учень/учениця створює й самостійно презентує невеликі типові тексти (зокрема художні тексти, медіатексти) на відому тематику, у яких є числівники; систематизує та узагальнює різні думки, виявляючи в них спільне і різне. <i>ВНД:</i> читання тексту/речень із числівниками у різних відмінкових формах; усне повідомлення, що містить числівники; визначення й обґрунтування надійності джерела інформації;	1	
100	<i>Діагностувальний диктант № 2.</i> <i>СЗЛ:</i> Навчання як засіб самовдосконалення. <i>ОР:</i> Виявити рівень навчальних досягнень учнів. <i>ВНД:</i> Учень/учениця ознайомлюється із завданнями діагностувальної роботи, виконує в чорновому варіанті, редагує, оформляє роботу начисто.	1	

101	<i>Аналіз діагностувального диктанту. Корекція знань, умінь, навичок</i> <i>СЗЛ:</i> Навчання як засіб самовдосконалення. <i>МвнЗЛ:</i> Допис у соцмережах. <i>ОР:</i> Учень/учениця уміє усвідомлено виявити власні недоліки й скласти свій план усунення власних недоліків, підвищує власний рівень знань, умінь, навичок з вивченої теми; визначає мету повідомлення на запропоновану тему. <i>ВНД:</i> Учень/учениця ознайомлюється із результатами виконаної роботи, складає власний план усунення недоліків діагностувальної роботи, працює над виконанням спланованих завдань; підготовка й аналіз дописів для соцмережах.	1	
102-103	Узгодження числівників з іменниками. <i>СЗЛ:</i> Сучасні технології. <i>МвнЗЛ:</i> Коментар. <i>ОР:</i> Учень/учениця висловлюється в захищеному цифровому середовищі щодо проблем, пов'язаних із власним життєвим досвідом і сферою інтересів; висловлює припущення у процесі пояснення змін, спричинених людською діяльністю; взаємодіє з іншими в цифровому просторі, дбаючи про власну кібербезпеку. <i>ВНД:</i> моделювання життєвих ситуацій застосування знань про числівник; аналіз тексту про розвиток технологій тощо уживання у них числівників на позначення кількості й порядку при лічбі; дискутування на обрану тему (проблему)	2	
104-105	Правильне вживання числівників. Уживання числівників на позначення дат і часу. <i>СЗЛ:</i> техногенна катастрофа на Чорнобильській АЕС, її причини й наслідки. <i>МвнЗЛ:</i> Створення інформаційного допису про певну подію з використанням числівників на позначення дат і часу для розміщення в соцмережі. <i>ОР:</i> Учень/учениця створює й самостійно презентує невеликі типові тексти (зокрема медіатексти) на запропоновану тематику <i>ВНД:</i> використання числівників як текстотвірного засобу в текстах наукового стилів; уживання числівників на позначення дат і часу; створення діалогів із використанням дат і точного позначення часу.	2	
106	Морфологічний аналіз числівника. Узагальнення й систематизація вивченого з теми «Числівник». Підготовка до діагностувальної роботи. <i>СЗЛ:</i> Ресурси мови для здійснення ефективної комунікації. <i>МвнЗЛ:</i> Особливості онлайн- взаємодії. <i>ОР:</i> Учень/учениця спостерігає за числівниками в мовленні,	1	

	зокрема на прикладі літературних творів; вибірково переказує зміст почутого повідомлення, перефразовуючи репліки в діалозі; дотримується норм етикету під час онлайн-спілкування <i>ВНД:</i> морфологічний розбір числівників; складання речень, текстів, у складі яких є числівники; редагування речень і текстів, у складі яких є числівники; написання порад щодо уникнення ризиків онлайн - спілкування;		
107	<i>Діагностувальна робота з теми № 7. Числівник . Текст. Інформація. Спілкування. Комбіновані тести.</i> <i>СЗЛ:</i> Навчання як засіб самовдосконалення. <i>ОР:</i> Виявити рівень навчальних досягнень учнів. <i>ВНД:</i> Учень/учениця ознайомлюється із завданнями діагностувальної роботи, виконує в чорновому варіанті, редагує, оформляє роботу начисто.	1	
108	<i>Аналіз діагностувальної роботи. Корекція знань, умінь, навичок</i> <i>СЗЛ:</i> Навчання як засіб самовдосконалення. <i>МвнЗЛ:</i> Електронний лист, смсповідомлення. <i>ОР:</i> Учень/учениця уміє усвідомлено виявити власні недоліки й скласти свій план усунення власних недоліків, підвищує власний рівень знань, умінь, навичок з вивченої теми; експериментує з текстом (медіатекстом тощо) за аналогією, за потреби звертаючись по допомогу до інших осіб. <i>ВНД:</i> Учень/учениця ознайомлюється із результатами виконаної роботи, складає власний план усунення недоліків діагностувальної роботи, працює над виконанням планованих завдань; визначення доцільності небуквених знаків у текстах електронних листів.	1	
Займенник (16 год)			
109	Повторення вивченого в 3-4 класах <i>СЗЛ:</i> Залежність здоров'я людини від стану екології. <i>МвнЗЛ:</i> Первинні і вторинні тексти. <i>ОР:</i> Учень/учениця організовує свою діяльність (мотивує, ставить цілі, планує, прогнозує, контролює, здійснює рефлексію, коригує, застосовує знання на практиці; читає тексти різних функційних стилів і мовленнєвих жанрів у різний спосіб (оглядово, вибірково тощо) відповідно до мети читання; дотримується правил природоохоронної поведінки, ощадного використання природних ресурсів. <i>ВНД:</i> розпізнавання займенників на основі їхніх смислових і граматичних особливостей; редагування тексту (заміна повторюваних слів займенниками; аналіз художніх чи фольклорних текстів); перегляд певного тексту з метою віднаходження цільової інформації, яка складається з декількох слів, фраз або цифр; критичний аналіз інформації; пошук інформації про екологію рідного краю.	1	
110	Займенник: загальне значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль	1	

	<i>СЗЛ:</i> мандрівка у весняні місяці. <i>МвнЗЛ:</i> Опис у різних мовленнєвих жанрах (загадці, художньому оповіданні). <i>ОР:</i> Учень/учениця застосовує знання на практиці; <i>ВНД:</i> розпізнавання займенників на основі їхніх смислових і граматичних особливостей; редагування тексту; творче опрацювання прочитаного тексту із заданою зміною персонажів, окремих епізодів;		
111-112	Розряди займенників за значенням. Відмінювання особових і зворотного займенників. Приставний н у формах особових займенників. Етикетні функції займенників ти і Ви <i>СЗЛ:</i> Аспекти власного здоров'я, облаштування побуту. <i>МвнЗЛ:</i> Електронний лист. <i>ОР:</i> Учень/учениця застосовує знання на практиці; спостерігає за етикетними функціями займенника в чужому мовленні й тексті літературного твору; аналізує та вдосконалює зміст написаного, доповнює окремі його частини відповідно до теми й мети висловлювання; дбайливо ставиться до особистого, соціального й фізичного добробуту та здоров'я. <i>ВНД:</i> розпізнавання займенників на основі їхніх смислових і граматичних особливостей; визначення розрядів займенників; добір ситуацій для застосування займенників «ти» і «Ви»; написання електронного листа різним адресатам (близькій людині, подрузі, вчительці, сімейному лікареві тощо).	2	
113	Питальні й відносні займенники <i>СЗЛ:</i> Суть понять «право», «громадянське суспільство», «демократія», «свободи», «обов'язки», «участь». <i>МвнЗЛ:</i> вільне й формальне есе. <i>ОР:</i> Учень/учениця застосовує знання на практиці; застосовує знання правил орфографії для вдосконалення власного мовлення; визначення етикетних функцій займенника; добирає потрібні займенники, дотримується основних мовних норм; реалізовує громадянські права й обов'язки: знаходить способи розв'язання суспільно важливих питань, захищає й утверджує соціально прийнятні і схвалені норми поведінки, бере участь у подіях суспільно-політичного життя. <i>ВНД:</i> розпізнавання займенників на основі їхніх смислових і граматичних особливостей; визначення розрядів займенників; аналіз художніх текстів; моделювання ситуацій, що передбачають етикетні функції займенників (займенники ти і Ви; уживання займенників він, вона, вони у присутності людей, на яких вони вказують тощо); написання есе («Як стати активним громадянином?» чи «Мої громадянські інтереси»)	1	
114	Заперечні займенники. Правопис заперечних займенників <i>СЗЛ:</i> Переконавання як цілісна характеристика особистості, що відображає її усвідомлене самовизначення в соціальному світі, самоідентифікацію з певною соціальною групою, готовність до соціальних вчинків. <i>МвнЗЛ:</i> Заперечення, відмова як жанр мовлення.	1	

	<i>ОР:</i> Учень/учениця застосовує знання на практиці; застосовує знання правил орфографії для вдосконалення власного мовлення; визначення етикетних функцій займенника; дотримується правил поведінки й спілкування, що є загальноприйнятими в різних спільнотах і середовищах та ґрунтуються на спільних моральних цінностях. <i>ВНД:</i> розпізнавання займенників на основі їхніх смислових і граматичних особливостей; визначення розрядів займенників; аналіз художніх текстів; використання займенників як текстотвірного засобу; усне висловлення власної думки на суспільно важливу тему тощо		
115-116	Неозначені займенники. Написання разом і з дефісом неозначених займенників <i>СЗЛ:</i> Здоров'я і здоровий спосіб життя – важливі людські цінності. <i>МвнЗЛ:</i> переказування (стисле, вільне, творче) тексту на тему екології; висловлення власної думки (усно й письмово) щодо гострої проблеми екології. <i>ОР:</i> Учень/учениця застосовує знання на практиці; застосовує знання правил орфографії для вдосконалення власного мовлення; добирає потрібні займенники, дотримується основних мовних норм; дотримується правил ощадливого природокористування, здорового способу життя. <i>ВНД:</i> розпізнавання займенників на основі їхніх смислових і граматичних особливостей; визначення розрядів займенників; аналіз художніх текстів; уживання в мовленні неозначених займенників-синонімів; використання займенників як засобу зв'язку речень у тексті	2	
117	Написання займенників із прийменниками <i>СЗЛ:</i> Екологічні проблеми мого краю. <i>МвнЗЛ:</i> Достовірність/недостовірність інформації. <i>ОР:</i> Учень/учениця застосовує знання на практиці; застосовує знання правил орфографії для вдосконалення власного мовлення; перефразовує репліки в діалозі; усвідомлює екологічні основи природокористування; <i>ВНД:</i> редагування тексту (заміна повторюваних слів займенниками; застосування займенників 3-ої особи відповідно до смислу попередніх речень; використання займенників як засобу зв'язку речень у тексті; висловлення власної думки (усно й письмово) щодо гострої проблеми екології; обґрунтування своїх думок у процесі дискусії тощо).	1	
118-119	Діагностувальна робота з мовленнєвої теми №2. Письмовий переказ тексту-розповіді з елементами роздуму. <i>СЗЛ:</i> Навчання як засіб самовдосконалення. <i>ОР:</i> Виявити рівень навчальних досягнень учнів. <i>ВНД:</i> Учень/учениця ознайомлюється із завданнями	2	

	діагностувальної роботи, виконує в чорновому варіанті, редагує, оформляє роботу начисто.		
120	Аналіз діагностувальної роботи з мовленнєвої теми (письмовий переказ тексту-розповіді з елементами роздуму), корекція знань, умінь, навичок <i>СЗЛ:</i> Навчання як засіб самовдосконалення. <i>МвнЗЛ:</i> Особливості переказу як вторинного тексту. <i>ОР:</i> Учень/учениця уміє усвідомлено виявити власні недоліки й скласти свій план усунення власних недоліків, підвищує власний рівень знань, умінь, навичок з вивченої теми; експериментує з текстом (медіатекстом тощо) за аналогією, за потреби звертаючись по допомогу до інших осіб. <i>ВНД:</i> Учень/учениця ознайомлюється із результатами виконаної роботи, складає власний план усунення недоліків діагностувальної роботи, працює над виконанням планованих завдань.	1	
121	Присвійні, вказівні й означальні займенники. Відмінювання присвійних, вказівних та означальних займенників <i>СЗЛ:</i> Повага до людини. <i>МвнЗЛ:</i> Допис у соціальних мережах. <i>ОР:</i> Учень/учениця застосовує знання на практиці; дотримується орфографічних норм у процесі вибору мовленнєвих засобів; обирає потрібні займенники, дотримується основних мовних норм; виявляє почуття власної гідності й поваги до інших громадян; виявляє почуття патріотизму, гордості за свою країну, поваги до її історії, культурних та історичних пам'яток; володіє емоційно позитивним прийняттям своєї національної ідентичності. <i>ВНД:</i> розпізнавання займенників на основі їхніх смислових і граматичних особливостей; визначення розрядів займенників; застосування займенників 3-ої особи відповідно до смислу попередніх речень; використання займенників як засобу зв'язку речень у тексті; написання есе «Мої сильні й слабкі сторони» чи «Коли мій голос (слово) має значення» з метою опублікування його у соціальних мережах.	1	
122	Морфологічний аналіз займенника. Узагальнення й систематизація вивченого з теми «Займенник». Підготовка до діагностувальної роботи. <i>СЗЛ:</i> Гармонія в суспільстві. <i>МвнЗЛ:</i> Міжособистісне, групове, масове спілкування. <i>ОР:</i> Учень/учень дотримується орфографічних норм у процесі вибору мовленнєвих засобів; виявляє повагу до думки, життєвого вибору сучасної людини, її можливості зберегти свою індивідуальність; поважає українську мову, українські закони, правові норми <i>ВНД:</i> морфологічний розбір займенників; усне висловлення власної думки на запропоновану тему; написання есе «Кроки до набуття впевненості в собі»	1	

123	Діагностувальна робота № 8. Займенник Текст. Інформація. Спілкування. Комбіновані тести. <i>СЗЛ:</i> Навчання як засіб самовдосконалення. <i>ОР:</i> Виявити рівень навчальних досягнень учнів. <i>ВНД:</i> Учень/учениця ознайомлюється із завданнями діагностувальної роботи, виконує в чорновому варіанті, редагує, оформляє роботу начисто.	1	
124	Аналіз діагностувальної роботи. Корекція знань, умінь, навичок <i>СЗЛ:</i> Навчання як засіб самовдосконалення. <i>МвнЗЛ:</i> Іноземні мови як ефективний засіб розширення картини світу. <i>ОР:</i> Учень/учениця уміє усвідомлено виявити власні недоліки й скласти свій план усунення власних недоліків, підвищує власний рівень знань, умінь, навичок з вивченої теми; експериментує з текстом (медіатекстом тощо) за аналогією, за потреби звертаючись по допомогу до інших осіб. використовує власний мовленнєви; досвід для вивчення іноземних мов; пояснює роль\значення мовних явищ та системи понять, за допомогою яких формується картина світу носіїв іноземної мови; <i>ВНД:</i> Учень/учениця ознайомлюється із результатами виконаної роботи, складає власний план усунення недоліків діагностувальної роботи, працює над виконанням планованих завдань; оцінювання інформації крізь призму власного життєвого досвіду тощо	1	

МОВЛЕННЄВИЙ ПРАКТИКУМ (7 год)			
125	Інформація. Види інформації. Джерела інформації. Актуальність і несуперечливість інформації. Факти і судження	1	
126	Текст. Тема, підтема (мікротема). Основна думка. Опис. Розповідь. Роздум. Узагальнення та вилучення подробиць як способи стиснення тексту. План тексту. Академічна доброчесність	1	
127	Жанри мовлення. Розгорнута відповідь на уроці. Словникова стаття. Есе. Допис у соцмережах. Коментар, Порада. Електронний лист, Оголошення	1	
128	Спілкування. Усне й писемне спілкування. Важливі й другорядні деталі повідомлення. Міжособистісне, групове, масове спілкування. Ризики віртуального спілкування. Безпечна	1	

	поведінка в цифровому просторі		
129	Підготовка до діагностувальної роботи з мовленнєвої теми (письмовий твір розповідного характеру з елементами роздуму)	1	
130	Діагностувальна робота. Письмовий твір розповідного характеру з елементами роздуму	1	
131	Аналіз діагностувальної роботи	1	
МОВНИЙ ПРАКТИКУМ (10 год)			
132	Будова слова. Форми слова й спільнокореневі слова. Найуживаніші орфограми в префіксах і суфіксах. Аналіз слова за будовою	1	
133	Словотвір. Основні способи словотворення. Творення й правопис складних і складноскорочених слів	1	
134	Іменник. Велика літера в іменниках власної назви. А/у в іменниках II відміни	1	
135	Прикметник. Ступені порівняння прикметників. Написання складних прикметників разом із дефісом	1	
136	Числівник. Відмінювання складних числівників. Уживання числівників на позначення дат і часу. Узгодження числівників з іменниками	1	
137	Займенник. Розряди займенників за значенням. Правопис заперечних займенників. Написання разом і з дефісом неозначених займенників	1	
138	Діагностувальна робота з мовної теми №9. Будова слова. Словотвір. Іменник. Прикметник. Числівник. Займенник	1	
139	Аналіз діагностувальної роботи з мовної теми. Корекція знань, умінь, навичок	1	
ПІДСУМКОВЕ ПОВТОРЕННЯ В КІНЦІ НАВЧАЛЬНОГО РОКУ (1 год)			
140	Узагальнення вивченого протягом навчального року	1	